



Bryssel den 14 mars 2024
(OR. en)

7725/24

**Interinstitutionellt ärende:
2023/0234(COD)**

ENV 296
COMPET 321
SAN 160
MI 299
IND 154
CONSOM 105
ENT 64
FOOD 42
AGRI 219
CODEC 797

NOT

från: Rådets generalsekretariat

till: Rådet

Komm. dok. nr: 11624/23 + ADD 1 – COM(2023) 420 final

Ärende: Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om
ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall
– Riktlinjedebatt

1. Den 5 juli 2023 lade kommissionen fram ett förslag till en riktad ändring av direktiv 2008/98/EG (*ramdirektivet om avfall*) med fokus på två resursintensiva sektorer, nämligen textilier och livsmedel. Förslaget är en integrerad del av resultaten av den europeiska gröna given och bygger vidare på kommissionsinitiativ såsom handlingsplanen för den cirkulära ekonomin, från jord till bord-strategin och EU:s strategi för hållbara och cirkulära textilier.

2. Kommissionen lade fram sitt lagstiftningsförslag och den åtföljande konsekvensbedömningen för arbetsgruppen för miljön den 12 juli 2023. Arbetsgruppen för miljön behandlade förslaget utförligt och bidrog till ordförandeskapets arbete med kommissionsförslag under loppet av ytterligare sex möten. På grundval av dessa diskussioner och skriftliga synpunkter från delegationerna håller ordförandeskapet på att utarbeta rådets förhandlingsmandat, som ska offentliggöras före slutet av lagstiftningscykeln. För att göra ytterligare framsteg i detta ärende identifierades två frågor som kräver politisk vägledning från rådet.
 3. I syfte att vägleda diskussionen vid det kommande mötet i rådet (miljö) den 25 mars 2024 har ordförandeskapet utarbetat ett bakgrundsdocument med frågor som återges i bilagan till denna not.
-

**Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2008/98/EG om
avfall****– Not från ordförandeskapet med frågor till ministrarna –**

Förslaget till ändring av ramdirektivet om avfall, som lades fram av kommissionen den 5 juli 2023, fokuserar på två resursintensiva sektorer, nämligen textilier och livsmedel, och syftar till att förbättra EU:s framsteg inom ramen för den europeiska gröna given och kommissionsinitiativ såsom handlingsplanen för den cirkulära ekonomin, från jord till bord-strategin och EU:s strategi för hållbara och cirkulära textilier. Ändringsförslaget syftar till att minska de miljö- och klimatmässiga konsekvenserna av hanteringen av textilavfall och genereringen av livsmedelsavfall och strävar efter att öka den miljömässiga kvaliteten på dessa områden i linje med avfallshierarkin samt bidra till livsmedelstryggheten.

Läget i rådet

Förslaget behandlas för närvarande i arbetsgruppen för miljön. Presentationen skedde den 12 juli 2023 under det spanska ordförandeskapet i arbetsgruppen för miljön. Vid mötet i rådet (jordbruk och fiske) den 23 oktober 2023 diskuterade ministrarna förslaget.

Det belgiska ordförandeskapet ägnade sex möten i arbetsgruppen för miljön åt utförliga diskussioner om förslaget. Medlemsstaternas reaktioner på förslagets mål var generellt sett positiva, både vad gäller livsmedelsavfall och textilavfall. Efter den ingående diskussionen under mötena i arbetsgruppen för miljön lade ordförandeskapet fram ett utkast till en reviderad text med ändringar som berör både politiska och tekniska aspekter, tar upp viktiga frågor och gör förslaget tydligare genom att definitioner läggs till och anpassning till annan (avfalls)lagstiftning säkerställs.

Livsmedelsavfall

I det nuvarande ramdirektivet om avfall förutses redan att medlemsstaterna ska anta program för förebyggande av livsmedelsavfall. Till de åtgärder som förtecknas som inslag i dessa program hör livsmedelsdonationer. Delegationerna välkomnade i stort de föreslagna nya åtgärderna för förebyggande av livsmedelsavfall och ordförandeskapets förslag om att klargöra att förteckningen är en minimiförteckning över åtgärder som medlemsstaterna ska inkludera i sina program för förebyggande av livsmedelsavfall. Vissa delegationer ville lägga till åtgärder på listan (antingen i den berörda artikeln eller t.ex. i bilaga IV) medan andra efterfrågade mer flexibilitet vad gäller de åtgärder för förebyggande av livsmedelsavfall som ska vidtas.

De föreslagna rättsligt bindande målen för förebyggande av livsmedelsavfall omfattar livsmedelsbearbetning och -tillverkning samt detaljhandel och annan livsmedelsdistribution i restauranger och livsmedelstjänster samt i hushållen. Mer konkret föreslås att följande mål ska uppnås senast 2030 på nationell nivå:

- En minskning av genereringen av livsmedelsavfall inom bearbetning och tillverkning med 10 % jämfört med den mängd som genererades under 2020.
- En minskning av genereringen av livsmedelsavfall per capita sammanlagt inom detaljhandel och annan livsmedelsdistribution, restauranger, livsmedelstjänster och hushåll med 30 % jämfört med den mängd som genererades under 2020.

En diskussion har förts om det faktum att förslaget inte innehåller något minskningsmål för primärproduktionen. Den planerade översynen i slutet av 2027 skulle kunna ta denna fråga i beaktande och utöka målen till andra delar av livsmedelskedjan.

Vad avser de förslagna målnivåerna utforskade man under diskussionerna på uppmaningar från medlemsstaterna möjligheten till sänkta eller höjda målnivåer. Frågan om vilken andel oätligt livsmedelsavfall som ska inkluderas i de föreslagna målen – en andel som inte enkelt kan minskas – utgjorde en av de viktigaste diskussionspunkterna. Det är i detta skede omöjligt att göra framsteg i frågan på grund av avsaknaden av en överenskommen definition av ätligt livsmedelsavfall och av relevanta data för 2020 och 2021. Den aktuella ändringen bör uppmuntra till förbättrade metoder för mätning av andelen ätligt livsmedelsavfall och specificera att översynen 2027 bör ta upp frågan om ett mål för andelen ätligt livsmedelsavfall.

Medlemsstaterna har uttryckt oro över det valda basåret med tanke på covid-19-pandemins inverkan år 2020. Medlemsstaterna har välkomnat möjligheten att använda ett tidigare referensår om de data som krävs finns tillgängliga. Medlemsstaterna har även föreslagit att det bör vara möjligt att använda sig av ett senare referensår.

Tekniska diskussioner har även utforskat om en möjlig korrigeringsfaktor skulle kunna tillämpas för att ta hänsyn till turismens inverkan på nivåerna av livsmedelssvinn.

Textilavfall

Genom ändringsförslaget införs system för utökat producentansvar för textilier som gör tillverkare av textilier skyldiga att täcka kostnaderna för hantering av textilavfall. Dessa system skulle i sin tur ge incitament till att minska avfallet och stärka cirkulariteten inom textilproduktionen.

Medlemsstaterna efterlyste i stort att mikroföretag inkluderas i systemen för utökat producentansvar men konstaterade samtidigt behovet av och möjligheten att minska den oproportionerliga administrativa bördan för dessa tillverkare.

För att undvika underfinansiering av systemen för utökat producentansvar i medlemsstater som tar emot stora mängder använda textilier på sina nationella marknader föreslogs att medlemsstaterna bör kunna inkludera kommersiella återanvändningsaktörer i sina system för att täcka hanteringskostnaderna för textilavfall. Finansieringsordningen för system för utökat producentansvar bör utvärderas av kommissionen i ett senare skede.

Ett av syftena med förslaget som vunnit brett stöd från medlemsstaterna är att stoppa den olagliga praxisen att transportera textilavfall under den falska märkningen använda textilier. Av detta skäl föreskrivs det i förslaget att alla separat insamlade använda och förbrukade textilier, textilrelaterade produkter och skor ska anses vara avfall med undantag för använda textilier som vid insamlingsplatsen från slutanvändare yrkesmässigt bedömts vara lämpliga för återanvändning av återanvändningsoperatörer eller sociala företag och enheter. Sådana textilier bör inte betraktas som avfall. Yrkesmässig sortering bör medge en tydlig distinktion mellan transporter av textilavfall och transporter av använda textilier avsedda för återanvändning. Transporter av textilavfall (avsedda t.ex. för återvinning eller för förberedelse för återanvändning, såsom ytterligare sortering eller lagning) kommer även fortsättningsvis att omfattas av förordningen om transport av avfall, medan yrkesmässig transport av använda textilier som inte är avfall och som är avsedda att återanvändas kommer att omfattas av de särskilda bestämmelser i ramdirektivet om avfall.

Sociala företag och enheter spelar en nyckelroll i medlemsstaternas befintliga system för insamling av textilier. Förslaget erkänner denna nyckelroll och syftar till att upprätthålla och stödja deras verksamheter inom hantering av använda textilier inom ramen för ett utökat producentansvar. Ordförandeskapet har föreslagit en tydlig definition av sociala företag och enheter i syfte att undvika kryphål, skydda sociala företags och enheters verksamheter och klargöra deras skyldigheter vad gäller rapportering och sortering.

Utöver de befintliga skyldigheterna för medlemsstaterna att inrätta separat insamling för textilier senast den 1 januari 2025 anges i förslaget att medlemsstaterna ska säkerställa att de insamlingssystem som inrättats av producentansvarsorganisationerna upprätthåller en stadig ökning av nivån av separat insamling i syfte att uppnå tekniskt genomförbara nivåer med beaktande av god praxis. På grund av avsaknaden av solida data innehåller förslaget inga mål för förebyggande, återanvändning eller materialåtervinning av textilavfall. En möjlig översynsklausul med slutet av 2028 som tidsfrist skulle kunna ge kommissionen i uppdrag att överväga att fastställa mål för förebyggande, insamling, förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av textilavfall.

Frågor till ministrarna

- *Anser ni, med beaktande av omfattningen av och de tillgängliga data som samlats in av den senaste tidens övervakning av livsmedelssvinn, att de föreslagna bindande målen är tillräckliga och genomförbara för medlemsstaterna i syfte att uppnå målet för hållbar utveckling avseende minskning av det globala livsmedelsavfallet på detaljhandels- och konsumentnivå med 50 % per kapita och livsmedelssvinnet i produktions- och leveranskedjorna senast 2030?*
 - *Med tanke på behovet av att hantera textilavfallets miljökonsekvenser, anser ni att det föreslagna utökade producentansvaret för textilproducenter är en effektiv åtgärd baserat på principerna om avfallshierarkin som samtidigt respekterar och stärker de sociala företagen och enheternas roll?*
-